

Obecná pozice Šance pro budovy k balíčku Fit-for-55

Evropská komise v polovině července zveřejnila sadu klimaticko-energetické legislativy v rámci balíčku „Fit-for-55“, jehož hlavním cílem je snížení emisí do roku 2030 o 55 % oproti roku 1990. Řada návrhů se dotýká také sektoru budov. K těm nejzásadnějším dle profesního svazu Šance pro budovy patří navýšení povinných energetických úspor z 0,8 % na 1,5 % ročně, rozšíření cíle renovací vládních budov na všechny veřejné budovy, navíc do úrovně budov s téměř nulovou spotřebou, nebo zahrnutí sektoru budov do systému obchodování s emisními povolenkami.

Směrnice o energetické účinnosti (EED)

- Návrh na **navýšení ambice v rámci schématu povinných úspor (čl. 7, nově 8)**:
  - z 0,8 % úspor ročně na **1,5 % od 1. 1. 2024**
  - nově včetně **nemožnosti počítat vůči čl. 7 úspory z nově instalovaných plynových kotlů** (veškerých kotlů na fosilní paliva)
- Návrh na **rozšíření cíle renovací vládních budov na všechny veřejné budovy (čl. 5, nově 6)**
  - Ročně se má renovovat ekvivalent **3 % jejich podlahové plochy**
  - Renovovat do úrovně NZEB
  - **Zároveň je v návrhu i přímo cíl na každoroční redukci konečné spotřeby energie o 1,7 % ročně ve veřejném sektoru.**
- Návrh na **navýšení cíle snižování spotřeby (čl. 3, nově 4) na 36-39 % (v současnosti 32,5 %)**

Pozice Šance pro budovy k EED:

- ŠPB oceňuje směr Komise ke zvyšování energetické účinnosti zejména v sektoru budov a pozitivně vnímá cíl příkladné role veřejného sektoru v této oblasti.
- ŠPB zároveň vnímá **navýšení cílů energetických úspor v rámci čl. 7 (nově 8) EED jako příliš ambiciózní**, a to s ohledem na nemalý **deficit**, který již nyní v

Zakládající partneři

Významný partner

Partneři

Šance pro budovy je aliance významných oborových asociací podporující energeticky úsporné stavebnictví. Sdružuje **Centrum pasivního domu**, **Českou radu pro šetrné budovy**, **Sdružení EPS**, **Asociaci výrobců minerální izolace** a **Asociaci poskytovatelů energetických služeb**. Reprezentuje přes 300 firem napříč hodnotovým řetězcem výstavby a renovace budov. Šance pro budovy usiluje o dosažení mnohočetných společenských přínosů, které s sebou energeticky úsporné budovy nesou.

plnění cílů podle čl. 7 existuje. Plnění těchto cílů bude pro ČR problematické.

- Čl. 7 je stěžejním nástrojem zvyšování energetické účinnosti, a to zejména skrze programy podpory v rámci tzv. alternativního schématu plnění.
  - **ŠPB vítá, že toto alternativní schéma zůstává zachováno**, neboť se po počátečních problémech podařilo dobře nastavit a v posledních letech byl v řadě programů zaznamenán rekordní zájem ze strany žadatelů.
  - ŠPB vítá, že se s programy podpory počítá i v období 2021-2027(30) a zároveň **upozorňuje, že pokud má toto schéma být stále stěžejním nástrojem plnění čl. 7, bude s jeho navýšením potřeba adekvátně navýšit i alokace příslušných programů.**
- **ŠPB vítá rozšíření čl. 5 (nově čl. 6) z budov centrální státní správy na celý veřejný sektor**
  - Ve veřejném sektoru je dostatečný potenciál pro úspory energie, je však potřeba finančně i procesně podpořit přípravu kvalitních projektů.
  - **ŠPB proto vítá snahy Komise o zajištění dostupnějšího financování i zavádění nástrojů pro pomoc s přípravou projektů pro všechny typy subjektů.**
  - **Jako zásadně problematický nicméně ŠPB vnímá návrh renovovat veřejné budovy do standardu „budov s téměř nulovou spotřebou energie“ (NZEB).**
    - **Politicky ŠPB tento cíl chápe a souhlasí s příkladnou rolí veřejných budov**, ale NZEB byl zaveden jako minimální standard pro novostavby. Tak k němu bylo přistupováno i v české legislativě a nastavení tohoto standardu proto odpovídá současným technickým možnostem. **Využití NZEB jako standard pro renovace bude v našich podmínkách u řady budov značně problematické až nemožné**, a to i s ohledem na to, že řada veřejných budov je historických.
    - **ŠPB důrazně doporučuje zachovat současné nastavení**, kdy se renovují budovy horší než „C“ alespoň do „C,“ i **způsob výpočtu cíle vč. výjimek pro historické a architektonicky cenné budovy.**
  - S ohledem na převažující způsob financování projektů ve veřejném sektoru **ŠPB zároveň upozorňuje, že s rozšířením povinnosti renovovat bude potřeba adekvátně navýšit alokace výzvam** v OPŽP, Modernizačním fondu či IROP, případně výrazněji usnadnit využívání metody EPC.
  - **V tomto ohledu ŠPB vítá podporu projektům energetických služeb se zárukou (EPC) a tlak Komise na odstranění veškerých bariér pro tyto projekty.**

Směrnice o obnovitelných zdrojích energie

- Návrh na navýšení cíle celkového podílu OZE na hrubé konečné spotřebě EU na 40 %.
- Stanovení **nezávazného cíl pro rok 2030, který bude v souladu s celoevropským cílem nejméně 49% podílu obnovitelné energie na energiích používaných v budovách.**
- Roční závazné zvyšování podílu obnovitelných zdrojů **v sektoru vytápění a chlazení** o 1,1 procentního bodu na národní úrovni.
- Nezávazný cíl zvyšování podílu obnovitelné energie a odpadního tepla a chladu **v systémech dálkového vytápění** a chlazení o 2,1 % ročně (navýšení z aktuálního 1,1 %).
- Nový nezávazný cíl meziročního zvýšení spotřeby energie z obnovitelných zdrojů **v průmyslu** o 1,1 procentního bodu.

Pozice Šance pro budovy ke směrnici o OZE:

- **ŠPB vítá snahu o větší rozvoj obnovitelných zdrojů**
  - Česká republika má již nyní dobře nastavené programy podpory i předpisy upravující novou výstavbu (NZEB), které napomáhají rozvoji OZE. To je něco, na co by se mělo navázat.
  - ŠPB zároveň upozorňuje, že rozvoj OZE v budovách by měl být veden na základě racionálního technického posouzení s ohledem na místní podmínky. Zároveň by měl jít rozvoj OZE ruku v ruce s úsporami energií a principem „efficiency first:“
    - Když například budovy nejprve zrenovujeme a snížíme jejich spotřebu energie, lze tuto zbylou potřebu energie lépe pokrýt z OZE.
    - Instalací OZE by nemělo dojít k uzamčení potenciálu úspor (například: instalovat OZE na nezrenovovanou střechu).
- **ŠPB vítá tlak Komise na odstraňování veškerých bariér pro samospotřebitele a snahu o rozvoj energetických společenství.**

Směrnice o EU-ETS a Sociálně klimatický fond

- Návrh na navýšení cíle včetně zvýšení lineárního redukčního faktoru
- Návrh na změnu využití výnosů
- Návrh na rozšíření systému obchodování s emisemi o sektor budov a dopravy

Pozice Šance pro budovy k EU-ETS:

- ŠPB vítá, že 100 % z výnosů emisní povolenek má být využito na další snižování emisí včetně úspor energie a rozvoj OZE.
- ŠPB dlouhodobě podporuje snahy o narovnání prostředí v ČR, kdy jsou nyní zpoplatněny pouze elektřina a dálkové teplo a plyn, uhlí ani další emisní paliva využívána lokálně nikoliv.
- ŠPB vítá, že návrh počítá s modelem, který administrativně nijak nezatíží vlastníky budov, ale že k nákupu povolenek bude docházet skrze prodejce energií/paliv.
- ŠPB souhlasí, že zahrnutí ceny uhlíku do spotřeby energie a paliv je správné, vnímá ale, že uhlíková daň pro to může být vhodnější a jednodušší způsob.
- ŠPB tedy nepovažuje začlenění sektoru budov do systému obchodování s emisními povolenkami za efektivní nástroj pro snižování emisí v budovách.
  - **Bariéry pro renovace budov (a snižování emisí v daném sektoru) jsou jinde než v nedostatečném cenovém signálu.**
    - Elasticita poptávky po teple není velká. Lidé často nemohou jednoduše pouze změnou chování snížit svou spotřebu energie na vytápění, aniž by si snížili svůj komfort.
    - Pokud má být cílem snížení množství emisí a zachování či dokonce zvýšení komfortu uživatelů, je u stávajících budov důležité tyto budovy renovovat. To, že se nerenovuje tolik a ani tak důkladně, aby se dostatečně snížily emise sektoru budov, ale není primárně způsobeno tím, že by teplo bylo levné.
    - Důkladná renovace je komplexní a investičně relativně náročná záležitost, o které se majitel nerozhoduje ze dne na den. Často jsou složité i rozhodovací procesy v budovách, které nemají jen jednoho vlastníka. Stačí se podívat na bytové domy, kde jsou společenství vlastníků jednotek. Bariér, které je třeba odstraňovat, je více, ale cena tepla není z těch hlavních, byť pomáhá zlepšovat návratnost.
    - Lidé žijící v nájemních bytech mají jen omezenou možnost majitele přimět k renovaci. Zároveň často ani sám majitel není nijak motivován do budovy investovat, pokud náklady nesou nájemníci, což je častý model.
    - Je zde riziko, že by opatření obecně dopadlo nejvíc na ty, kteří si renovaci nemůžou z různých důvodů dovolit. Sociální hledisko je důležité i z toho důvodu, že cena emisní povolenky je všude v EU stejná, ale příjmy domácností se významně liší.
    - Pokud by se o způsobu zpoplatnění uhlíkové náročnosti zboží a služeb uvažovalo, pak se uhlíková daň jeví jako vhodnější a jednodušší způsob.

- **ŠPB proto upozorňuje, že při snižování emisí v sektoru budov nemůže být spoléháno pouze na cenový signál**
  - Začlenění budov do EU-ETS by mohlo vyvolat mylný dojem, že tento mechanismus vyřeší problém s nedostatečnou mírou renovací, čímž by mohl vzniknout tlak na omezení ostatních nástrojů, zejména stávajících investičních programů podpory.
  - **Přitom právě tyto renovační programy fungují jako zásadní motivace k překonání finančních i některých nefinančních bariér. V ČR se tyto programy podařilo dobře nastavit až po několika letech fungování a nyní fungují dobře.**
- **ŠPB podporuje navyšování finančních prostředků za účelem snižování energetické náročnosti budov, je však pro posilování stávajících funkčních nástrojů a fondů**
  - Při nastavování regulace pro Sociální klimatický fond přihlížet ke stávajícím nástrojům členských států na boj s energetickou chudobou.
  - Na úrovni ČR je třeba vhodně zvolit definici energetické chudoby, aby zahrnula tu část obyvatelstva, na kterou nejvíce dopadnou změny způsobené zpřísněním legislativy.
  - Na úrovni ČR musí dojít k návrhu účinných finančních nástrojů, které vezmou v potaz regionální rozdíly pro rozšiřování OZE v budovách a podpoře čisté mobility (v souvislosti s budovami).